

80 років військової підготовки в Київському політехнічному інституті

Шановні колеги!

У цьому році ми відзначаємо 80-річчя військової підготовки в Київському політехнічному інституті, історія якої почалася в далекому 1926 році зі створення військово-наукового гуртка як первинної організації в інституті. Наполегливою працею керівного та викладацького складу щодо воєнізації інституту закладались традиції та накопичувався досвід формування особистості студента як військового фахівця запасу.

Сьогодні військова підготовка в НТУУ «КПІ» забезпечує Збройні сили України та інші військові формування підготовленим резервом офіцерських кадрів, здійснює задоволення особистих потреб громадян в отриманні додаткових знань, умінь та навичок, необхідних для належного виконання ними військового обов'язку в запасі у мирний час та обов'язку військової служби у воєнний час.

Висловлюю слова подяки керівному складу університету, директорам інститутів, деканам факультетів, науково-педагогічним працівникам за значний внесок у становлення та розвиток військової педагогіки в НТУУ «КПІ».

Сподіваюсь і вірю, що колектив Військового інституту телекомунікацій та інформатизації НТУУ «КПІ» зробить все можливе для збереження і подальшого розвитку кращих традицій у справі підготовки майбутніх офіцерів запасу.

А.І. МІНОЧКІН,
начальник ВІТІ, генерал-майор

У березні 1926 року відбувся перший Всесоюзний з'їзд делегатів організації військово-наукового товариства РСРС, у роботі якого взяв участь ректор Київського політехнічного інституту Ф.Ф. Бобров. На цьому з'їзді було поставлено завдання воєнізації навчальних закладів. У зв'язку з цим керівництво Київського політехнічного інституту (КПІ) приймає рішення про організацію військово-наукового гуртка як первинної організації в інституті. В цей гурток записувались ті, хто тією чи іншою мірою хотів сприяти укріпленню обороноздатності держави: студенти, професорський склад та технічні службовці.

З метою активної підготовки до воєнізації в Київському політехнічному інституті створили організаційний комітет, головою якого був ректор Ф.Ф. Бобров. До складу комітету входили: по одному викладачу з кожного факультету, один студент, троє осіб від військових організацій і двоє осіб від військово-хімічної секції хімічного гуртка.

Перше засідання оргкомітету відбулося 7 квітня 1926 р., де був складений план проведення воєнізації інституту, який передбачав точне з'ясування цільо-

вання звання командира запасу Робітничо-Селянської Червоної Армії (РСЧА).

Наказом по особовому складу РСЧА №780 від 4 вересня 1926 р. старшим військовим керівником навчальних закладів м. Києва і військовим керівником Київського політехнічного інституту був призначений комбриг Ольдерогге Володимир Олександрович, заступник начальника школи. 2 жовтня 1926 р. В.О. Ольдерогге доповідає керівництву Київського політехнічного інституту про хід підготовки до воєнізації та пропонує почати військове навчання студентів в інституті 15 жовтня 1926 р. Цей день і вважається днем початку військової підготовки в КПІ.

Відповідно до доповіді В.О. Ольдерогге, в першому навчальному році воєнізації планувалось дати студентам загальновійськову підготовку, а заняття за спеціальністю починати на 2-3 курсах, оскільки ВДВП вводилась на 1-3 курсах.

Число навчальних груп в 1926/27 навчальному році складало 21 групу. До складу групи в середньому входило 75 осіб, отже, загальна кількість студентів, які проходили ВДВП, приблизно складала 1575 осіб.

взводів запасу проводового та радіозв'язку, наземної артилерії, протихімічного захисту і саперів.

До початку Вітчизняної війни кафедра підготувала більше 5000 командирів взводів.

У 1941р. Київський політехнічний інститут був евакуйований у м.Ташкент, де кафедра здійснювала підготовку слухачів для військових академій. Серед студентів-дівчат готувались радистки для партизанських загонів.

Після повернення в 1944 році в м. Київ і до 1948 року військова кафедра готувала для Червоної армії стройових офіцерів складу автомобільних військ із числа чоловіків, придатних до стройової служби. З числа чоловіків, придатних до нестройової служби, і жінок військова кафедра готувала офіцерів технічного складу автомобільних військ.

З 1948 по 1953 рр. здійснювалась підготовка офіцерів запасу для автомобільних військ і військ зв'язку, з 1953 по 1960 рр. – офіцерів запасу для військ протиповітряної оборони (ІППО) країни, а починаючи з 1960 року – офіцерів за-

пасу для військ ІППО сухопутних військ. З 1969 року на кафедрі розпочалася підготовка військових інженерів запасу для Військово-Морських сил.

Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 19 серпня 1992 р. № 490 «Про реформу системи військової освіти», наказу міністра оборони України від 25 червня 1992 р. № 133 «Про реформування системи військової освіти в Україні» та директиви начальника головного штабу Збройних сил України від 31 червня 1993 року ДГШ-122 з метою забезпечення якісної підготовки студентів Київського політехнічного інституту за програмою офіцерів запасу кафедра військової підготовки з 1 вересня 1993 року перетворена у факультет військової підготовки при КПІ.

Відповідно до наказу Міністерства оборони України та Міністерства освіти України від 23 лютого 1999 р. № 52/48 факультет військової підготовки України та Міністерства освіти України від 23 лютого 1999 р. № 52/48 факультет військової підготовки України «Київський політехнічний інститут» і став його структурним підрозділом.

З метою подальшого вдосконалення підготовки офіцерських кадрів для Збройних сил України, Служби безпеки України та інших військових формувань у рамках єдиної системи військової освіти і науки, на виконання Постанови Кабінету Міністрів Украї-

ни від 23 березня 2001 р. № 269 «Про створення Військового інституту телекомунікацій та інформатизації Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут» і Наукового центру зв'язку та інформатизації Збройних сил на базі Київського військового двічі орденів Червоного прапора інституту управління і зв'язку та Військового інституту Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут», які ліквідовані, створено Військовий інститут телекомунікацій та інформатизації Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут» (ВІТІ НТУУ «КПІ»).

На сьогодні Військовий інститут телекомунікацій та інформатизації Національного технічного університету України «КПІ» здійснює військову підготовку студентів вищих навчальних закладів за програмою офіцерів запасу для Збройних сил України (ЗСУ), а саме: для Повітряних сил, Військово-Морських сил, військ Про-

В.О. Ольдерогге

вої установки воєнізації і пропаганди її серед професорського складу та студентів, вироблення навчального плану відповідно до цільового завдання та розробку навчальних програм.

Цільова підготовка воєнізації полягала в тому, щоб забезпечити для військового відомства підготовку в мирний час командирів та спеціалістів запасу, а з іншої сторони – через проходження наміченого курсу вищої допризовної військової підготовки (ВДВП) спростити й поліпшити набуття військових знань та отри-

мання військовою дисципліною проводилось лекційним методом, вирішенням показових тактичних задач та лабораторних робіт. Після закінчення теоретичного курсу навчання студенти проходили 2-місячні збори у військових частинах.

16 вересня 1930 р. в Київському політехнічному інституті створюється військова кафедра, завідувачем якої було призначено В.О. Ольдерогге.

З початку організації і до 1941 року військова кафедра готувала командирів

СЬОГОДНІ В НОМЕРІ:

1 До 80-річчя військової підготовки в КПІ

2 Про естетичне виховання

Виставки книг НТБ

Нагороди від партнерів

Кавітаційні технології очистки води

3 С.В.Балицькому – 70!

В.В.Булдигіну – 60!

Перші польоти в небі Києва

4 Краса + спорт

Бережіть здоров'я!

Відеоанонс

Увага, конкурс!

О.М. Лоза,
начальник факультету військової підготовки ВІТІ, полковник

ХТО БУДЕ ПИСАТИ МУЗИКУ ДЛЯ МОБІЛЬНОГО У ХХІІ ст., або Чи потрібне у технічному вузі естетичне виховання?

Студентська аудиторія дає дуже влучні оцінки науковим дисциплінам, викладачам, трансформаціям навчального процесу, ну й звісно, соціальним проблемам сьогодення. Якоюсь обговорювала зі студентами прикрі реалії сучасного культуротворчого процесу (знецінення художніх смаків, примітивізацію сучасного мистецтва тощо), і почула анекдот:

«Юнак питає приятеля:
— Слухай, а ти не знаєш хто такі Моцарт та Шопен?»

Приятель-«естет» йому відповідає:

— Ну ти й тундра! Це ж ті хлопці, що пишуть музику для мобілок».

Це, звісно, жарт, але у ньому криється прикра правда. Адже те, що раніше для пересічної людини вважалося елементарним знанням про мистецтво, нині для більшості є невідомим. Часто доводиться чути, що мистецтво існує для того, щоб викликати збудження, виконуючи виключно розважальну, гедоністичну функцію.

На мою думку, це страшна омана. Для того, щоб долучитися до багатоманіття скарбів, які містяться у мистецтві, слід поєднати відчуття і розум. Щоб оцінити творчість Сальвадора Далі, недостатньо лише побачити його твори, їх слід зрозуміти, відчуті, тобто осягнути їхню сутність. Це не передається «генетично», а є наслідком естетичного виховання. Саме воно в усі часи визначало

рівень культурного розвитку суспільства: кожна історична доба створювала притаманну їй модель естетичного виховання, що формувала смаки молодого покоління.

Самобутні традиції виховання почуттів, формування здатності осягнення мистецтва склалися у КПІ. Центр культури і мистецтв виступає осередком естетичного виховання і розкриття різноманітних мистецьких здібностей студентської молоді.

Естетичні почуття майбутній технічній еліті України прищеплює й картинна галерея при ЦКМ. Психологи стверджують, що візуальний образ є імпульсом для творчої й наукової діяльності. Різноманітні вернісажі, щорічні виставки-конкурси «Таланти КПІ» є чудовою практикою естетичного виховання. Ці заходи – свято мистецтв, що єднає покоління, оскільки в них беруть участь як шановані професори, так і молоді асистенти, обдарована студентська молодь.

На факультеті соціології функціонує своя картинна галерея, де представляли свої роботи і народні художники України, і викладачі різних факультетів НТУУ «КПІ», і студенти. Галерея працює щоденно, і студенти на перервах можуть відпочивати,

милуючись мистецькими творами, що створює творчу атмосферу. Думаю, завдяки такій атмосфері, наприклад, з'явилися збірки поетичних творів студентів.

Естетичне виховання тісно переплітається із етичним, тому

Виступає І.І. Федорова (зліва)

саме в тут розпочалася акція «Подаруй мить радості», в рамках якої відбувається збір іграшок та книжок для дітей, що живуть у дитячих будинках.

Ефективною формою естетичного виховання були концерти камерної музики, що проходили у Залі засідань Вченої ради з ініціа-

тивної проректора з навчально-виховної роботи Г.Б. Варламова. Дехто зі студентів вперше почув тут класику у виконанні професійних музикантів, і це було справжнім відкриттям, адже раніше вони таку музику просто не сприймали. Думаю, що поєднання атмосфери в залі засідань Вченої ради і звучання в ній класичної музики допомогло студентам осягнути, що у природі мистецтва закладені національні традиції певного народу та разом з тим можливість його множинного прочитання.

Щоб осягнути мистецтво, мало лише насолоджуватися ним, для цього потрібні певні знання. Тому важко зрозуміти тенденції в реформуванні навчальних планів, наприклад, відмову від теоретичних курсів етики, естетики або суперечки з приводу того, чи потрібні культурологія, історія. На мою думку, реформувати треба систему організації викладання цих наук. Слід вводити авторські курси за вибором студентів, проводити більше практичних занять, розрахованих на аудиторію 20-30 осіб, де викладачі могли б розкрити проблеми, якими цікавляться студенти.

Вилучення з навчальних програм культурологічного блоку веде до зниження креативних можливостей, адже руйнується гармонія поєднання відчуттів і розуму, відкидається необхідність виховання почуттів як соціально-культурної норми, якою завжди відзначалася еліта суспільства.

До того ж, студенти (особливо на першому курсі), вивчаючи естетико-культурні предмети, отримують певне психологічне розвантаження.

Формування інформаційного суспільства демонструє небачені соціальні зміни, репрезентовані в нових формах, критеріях та культурних цінностях. Саме тому на початку нового тисячоліття значно актуалізується роль культури як способу соціальної адаптації особистості, що визначає тип життєдіяльності суспільства, систему його норм, цінностей та регламентації, характер та способи добування і використання природничо-наукових і духовно-метафізичних знань. Культура значно сприяє поясненню характеру взаємодії між технологічною, соціальною та духовно-культурною сферами.

Нова доба інформаційного суспільства відводить культурі особливу роль – створити світоглядну картину, наповнену новим значенням, умовою якої буде сплав науки й мистецтва, тобто творчості в усіх вимірах, де наука буде засобом, а мистецтво – метою соціально-культурного розвитку людства. Тому естетичне виховання має стати невід'ємною складовою навчального процесу, особливо сьогодні, коли відбуваються сутнісні трансформації вищої освіти України.

І.І. Федорова,
заступник декана факультету соціології, проф.

КАВІТАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НА ВАРТІ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ВОДНОГО БАСЕЙНУ

Теплова електростанція середньої потужності в літню пору може вилучати з природної водойми до 100 тисяч кубічних метрів води за добу. Основна частина цієї води витрачається на виробництво енергетичної пари і як охолоджувальний агент у турбінних конденсаторах. Повернення охолодженої води у водойму за умови, що її температура не перевищує допустимої норми, не викликає порушення її біологічної рівноваги. Частина води, яка використовується у виробничому циклі, істотно забруднена нафтопродуктами (до 150 мг/л) і продуктами промивання іонообмінних фільтрів відділень хімічної підготовки води – солями, кислотами, лугами, – і потребує очистки.

У цеху хімічної підготовки води на тепловій електростанції середньої потужності за добу утворюється і скидається до 2000 кубометрів

стічних вод з показником рН у межах від 3 до 6, тоді як припустимими до скидання є розчини з показником рН у межах від 6,5 до 8,5.

Різні обсяги і нерівномірність у часі надходження кислих і лужних стоків теплоелектростанцій не дозволяють повністю їх взаємно нейтралізувати. Для нейтралізації найчастіше стоки зливають в один бак, у найкращому разі з використанням барботерів з метою зискорення перемішування. На завершення такої операції потрібно багато часу, оскільки стадією, що лімітує процес, є не кінетика хімічних реакцій, а швидкість усереднення концентрацій реагуючих середовищ по всьому об'єму реактора.

У 2006 році спільними зусиллями наукових співробітників ІХФ та інженерної групи фірми «Інтрек» була розроблена й впроваджена технологія і установка нейтралізації стоків для Балтійської ТЕЦ Естонії.

Наші вчені виграли тендер серед 5 заявлених фірм-конкурентів.

Випробування установки нейтралізації стоків дозволяють відзначити такі результати її промислового впровадження.

1. Гарантоване виключення скидання відпрацьованих вод з неприпустимими концентраціями хімічно агресивних компонентів. Значення показника рН стоків перебуває в межах 6,5...8,5.

2. Час виходу на технологічний режим при нейтралізації лугами не перевищує 4–5 хвилин і вапняним молоко – 10 хвилин, що становить не більше 3,5–8% загального часу обробки. Води перехідних режимів повертаються на повторну нейтралізацію.

3. Параметри стічних вод на основних стадіях процесу автоматично контролюються, а їхні значення синхронно виводяться на мнемосхему та вторинні прилади щита керування.

4. Установка захищена від несанкціонованих втручань в автоматичний режим керування.

5. Зведено до мінімуму застосування ручної праці та істотно

поліпшені санітарно-гігієнічні умови роботи персоналу.

Технічні рішення даного способу та установки запатентовані. На жаль, в Україні впровадженя немає.

Для широкого впровадження на українському ринку, нашим ученим необхідно проводити науково-технічні дослідження і розробляти технічні рішення для індивідуальних технічних умов. Такі роботи вимагають розширення науково-технічної бази лабораторії екологічно чистих технологій (ЛЕЧТ) ІХФ, що є першорядним завданням найближчого майбутнього.

Б.Б. Булгаков, зав. ЛЕЧТ ІХФ

К.С. Мошинська

Всі, хто бував у бібліотеці нашого університету, що офіційно називається Науково-технічна бібліотека НТУУ «КПІ» ім. Г.І.Денисенка, звичайно, не міг не побувати в залі каталогів. Але далеко не всі заходили до читального залу, який знаходиться поряд, і називається залом відділу довідково-бібліографічної та інформаційної роботи. А ось ті, що в ньому бували, стають постійними відвідувачами цього залу.

Тут на стелажах розміщені постійно діючі, а також тематичні виставки книг з актуальних проблем науки і техніки, що їх організують і поновлюють працівники відділу.

Як розповіла кореспондентка «КПІ» зав. відділу Катерина Степанівна Мошинська, тематика виставок дуже різноманітна. Тут є виставка книг з історії Київського політехнічного інституту, виставка, де представлено

Виставки книг НТБ

праці вчених КПІ, виставка для тих, хто займається науково-дослідницькою роботою.

Є виставка нових надходжень, завдяки якій можна швидко ознайомитися з новинками бібліотеки. Окремо виставлено підручники українською мовою з різних предметів. Були часи, коли виставка нових надходжень оновлювалась кожні десять днів. Зараз – раз на два місяці.

Тут також діють тематичні виставки книг з популярних сьогодні тем: «Проблеми та шляхи розвитку вищої технічної школи», «Болонський процес», «Для бажаючих здобути освіту за кордоном», «Комп'ютерні науки і технології та застосування комп'ютерів», «Інноваційна діяльність та інтелектуальна власність в Україні», «Екологічні проблеми довкілля». До речі, на

останній представлено близько трьохсот книг, що видані за останні 10 років.

Є ще один цікавий стенд, де представлено нові підручники та наукові книги, що їх надає у тимчасове користування бібліотеці для ознайомлення книготоргова фірма «Техноніга».

Незабаром відкриється виставка нових книг видавничої фірми «Діалектика-Вільямс».

Таким чином, в залі є хороші умови для того, щоб ознайомитися з новою літературою з різноманітних галузей знань.

В.Миколаєнко

НДІ лазерної техніки та технології (НДІ ЛТ і Т) та кафедра лазерної технології, конструювання машин та матеріалознавства (ЛТКМ) мають широкі зв'язки зі своїми колегами як в Україні, так і за кордоном. У співпраці з партнерами виконують спільні наукові дослідження, готують фахівців різних рівнів, проводять національні та міжнародні конференції.

НДІ ЛТ і Т та кафедра ЛТКМ багато років плідно співпрацюють з Інститутом електрозварювання ім. С.О.Патона. Окрім спільних досліджень, фахівці цього улавленого академічного закладу беруть активну участь у викладанні різних дисциплін на кафедрі. На базі ІЕС ім. Патона створена філія кафедри ЛТКМ, а провідний науковий співробітник, лауреат Державної премії України к.т.н. В.П. Гарашук уже друге десятиріччя читає нашим студентам лекції з фізики потужних лазерів. НДІ ЛТ і Т спільно з ІЕЗ ім. Патона у 2003 та 2005 рр. організував дві міжнародні конференції «Лазерні технології в зварюванні та обробці матеріалів», у яких взяли участь фахівці з 19 країн світу. Третя така міжнародна конференція запланована на травень 2007 р.

Успішна співпраця налагоджена з Інститутом надтвердих матеріалів НАН України, де проводяться перспективні дослідження в галузі формування алмазних інструментів за допомогою лазерного спікання, розробляються технології лазерної обробки нових надтвердих матеріалів. Працівники кафедри ЛТКМ беруть участь у роботі Міжнародної асоціації інструментальників, створеної на базі ІНМ НАН України. Нещодавно Вчена рада Інституту надтвердих матеріалів нагородила директора НДІ ЛТ і Т, зав. кафедри ЛТКМ проф. В.С. Коваленку почесною медаллю ім. В.М. Бакуля «За поєднання в колективній роботі з інститутом та вмілу організацію спільних плідних досліджень та технічних розробок».

У вересні 2006 р. під час проведення Міжнародної конференції «ІНТЕР-ПАРТНЕР» голова конференції, ректор Харківського політехнічного інституту проф. Л.Л. Товаянський вручив проф. В.С. Коваленку почесну медаль ім. М.Ф. Семка «За заслуги у розвитку співпраці з Університетом». Ця нагорода заснована Вченою радою НТУ «ХПІ» на відзначення 100-річчя з дня народження багаторічного ректора цього вузу, відомого фахівця в галузі обробки матеріалів проф. Михайла Федоровича Семка.

А.К.Скуратовський, доцент кафедри ЛТКМ

ВІТАЄМО! ВІТАЄМО!

Валерію Володимировичу Булдігину – 60! Святославу Васильовичу Балицькому – 70!

5 листопада виповнилося 60 років завідувачу кафедри математичного аналізу та теорії ймовірностей доктору фізико-математичних наук, професору, лауреату Державної премії України Валерію Володимировичу Булдігину.

В.В. Булдігін є відомим ученим в Україні та далеко за її межами. Його перу належить більше 200 наукових та науково-методичних праць, 7 монографій, три з яких опубліковано престижними закордонними видавництвами, та 3 навчальних посібники.

Народився В.В. Булдігін 5 листопада 1946 року в місті Тбілісі, та невдовзі військова доля привела батька, а разом з ним і родину в Україну, до Києва. У 1965 р. В.В. Булдігін з відзнакою закінчив Київський технікум радіоелектроніки. Потім працював техніком, старшим лаборантом і навчався на першому курсі вечірнього відділення механіко-математичного факультету Київського державного університету ім. Т.Г. Шевченка. У 1966 р. він був переведений на стаціонарне відділення університету, яке з відзнакою закінчив у 1970 р.

Перший значний успіх у науковій роботі студента В.В. Булдігіна був відзначений у 1971 р. медаллю Міністерства вищої освіти СРСР “За крашу наукову студентську роботу”. Після закінчення університету та аспірантури при кафедрі теорії ймовірностей та математичної статистики КДУ в 1973 р. він захищає кандидатську дисертацію. У 1974–1986 рр. працює старшим, провідним науковим співробітником в Інституті математики АН України, в 1982 р. захищає докторську дисертацію. Роботу в Інституті математики вдало поєднує з педагогічною роботою в університеті та бере активну участь у створенні “Університету юних математиків” при АН України, за що його було відзначено в 1983 р. почесним знаком “Відмінник народної освіти”.

З 1986 р. до теперішнього часу В.В. Булдігін працює в нашому університеті завідувачем кафедри вищої математики № 1, яку в 1996 р. перетворено на кафедру математичного аналізу та теорії ймовірностей. Під його керівництвом кафедра стала цілісним об'єднаним творчим колективом, що бере активну участь у розмаїтій житті університету та фізико-математичного факультету: багаторічна робота в предметних комісіях з математики; організація і проведення державних та університетських математичних олімпіад студентів, де В.В. Булдігін є постійним головою журі, та ін.

Кафедра не тільки забезпечує математичний цикл дисциплін на провідних інженерних факультетах: ФІОТ, ІПСА, ІПС, ФЕЛ, ФАКС, РТФ та ФММ, але є випусковою на ФМФ, готує бакалаврів та магістрів математики; вона також є про-

відною установою при захистах кандидатських та докторських дисертацій зі спеціальності теорія ймовірностей та математична статистика.

В.В. Булдігін активно працює з науковою молоддю. Він підготував 13 кандидатів та 3-х докторів фізико-математичних наук; був консультантом багатьох кандидатських дисертацій з технічних наук; активно залучає студентів до самостійних наукових досліджень. Як завідувач кафедри В.В. Булдігін бере активну участь у розробці навчальних програм сучасних курсів та спецкурсів з математики в НТУУ “КПІ”. Він розробив і викладає з високою творчою майстерністю курси з вищої математики, математичного аналізу, функціонального аналізу, теорії міри та інтеграла, теорії операторів, теорії ймовірностей, теорії випадкових процесів.

Наукові дослідження В.В. Булдігіна дістали міжнародне визнання. За науковими грантами він працював в університетах Німеччини та Іспанії, читав лекції в міжнародному центрі ім. С.Банаха у Варшаві, виступає з доповідями на конференціях і семінарах в університетах Москви, Санкт-Петербурга, Вірменії, Грузії, Швеції, Польщі, Франції; протягом 20 років очолює творчий колектив математиків, які проводять наукові дослідження з провідними математиками Німеччини та держбюджетні дослідження.

В.В. Булдігін є членом редколегій 4-х наукових журналів, членом спеціалізованої ради із захисту кандидатських та докторських дисертацій при Інституті математики НАН України, багаторіччю був членом експертної ради з математики при ВАК України, членом оргкомітетів різних математичних форумів, науковим керівником відомого семінару з теорії випадкових процесів.

Його плідну науково-педагогічну та методичну роботу відзначено Державною премією України в 2003 р., премією КПІ у 1993 р., грантом “Соросівський професор” у 1996 р., почесним званням “Відмінник освіти України” в 2003 р., подяками Київської міської державної адміністрації у 1998 і 2002 рр.

Професор В.В. Булдігін своєю невгамовною енергією, неординарним і широким мисленням, гострим розумом, багатою ерудицією, феноменальною працьовитістю, толерантністю та порядністю завоював великий авторитет і повагу серед колег, учнів та студентів.

Вітаємо шановного ювіляра та зичимо йому доброго здоров'я, натхнення і подальших творчих успіхів, особистого щастя. Бажаємо і надалі залишатися таким же вимогливим і доброзичливим керівником, прекрасною людиною.

Колектив кафедри математичного аналізу та теорії ймовірностей

14 листопада улюбленець політехніків С.В. Балицький святкує дві “круглі” дати – 70-річчя від дня народження і 50-річчя трудової діяльності в КПІ. Зустрічаючи Святослава Васильовича, важко повірити в його “ювілейні” роки, лише запис у трудовій книжці – “1957 р., КПІ, захищений студентом першого курсу електротехнічного факультету” засвідчує прожиті і пережиті.

Він корінний киянин. Дитинство було не дуже заможним, а роки окупації, перебути на Житомирщині, занастали дитячі та юнацькі мрії. Після закінчення СШ №71 м. Києва змінив кілька професій, доки доля не привела до КПІ: спочатку препаратором на кафедрі автоматики і телемеханіки, а потім і студентом гр.АТ-14. Тут і проявилось його умінь працювати з людьми – неодноразово Святослава обирали комсоргом, членом комітету комсомолу, профбюро факультету, 12 років він входив до правління спортклубу КПІ.

Після закінчення інституту працював за фахом у КПІ на кафедрах діелектриків і напівпровідників, релеяного захисту, радіоприймальних пристроїв, у КБ “Штурм”. Облаштовуючи спецобладнанням морські судна, побував практично на всіх морях колишнього Радянського Союзу. На ВДНГ СРСР апаратура отримала срібну медаль. Коли у 80-роках минулого століття в інституті розгорнулося масштабне будівництво, Святослав Васильович у складі групи “сприяння будівництву КПІ” понад 10 років на громадських засадах опікувався спорудженням бібліотеки, Палацу культури, спорткомплексу, військової кафедри, КБ “Ритм”, навчальних корпусів.

Та це лише незначна частина кипучої діяльності Святослава Васильовича. З 1968 р. за рішенням правління спортклубу КПІ в літній період його направили керувати гірським туристично-оздоровчим табором “Глобус” на Кавказі. Загалом він очолював його понад 8 років. У 1986 р., завдяки його вмінню налагоджувати господарські зв'язки, табір відновив роботу (до цього 5 років не працював) і там за 2 місяці оздоровилося 630 осіб, з них 75 дітей. З 1994 р. Святослав Васильович, відповідно до рішення профкому й адміні-

страції університету, разом з однодумцями і соратниками створив у Карпатах новий табір “Глобус”, який очолює близько 13 років. За цей час тисячі політехніків відкрили для себе принади гірського краю і туристських маршрутів “з легкої руки” керівника спортивної оздоровниці. Навіть цього літа, коли через “спартанські” умови табору офіційно не працював, ентузіастично-інструктори на чолі зі Святославом Васильовичем прийняли і забезпечили проходження за маршрутами кількох сотень студентів.

Є в ювіляра ще одна справа усього життя – кульова стрільба. З 1964 р. він, майстер спорту СРСР з кульової стрільби, входив до складу студентської збірної Києва та України. Команда КПІ в 1964 р. за його участю стала чемпіоном товариства “Буревісник” і завоювала кубок СРСР (за перемогу загальним боролися 300 вузівських команд). Потім він опікувався секцією стрільби (її чисельність в окремі роки сягала від 100 до 300 осіб) та збірною командою КПІ з цього виду спорту. З 1983 по 1995 рр. команда КПІ та збірна Києва – незмінні переможці вселяких змагань зі стрільби спорту, у 1984 та 1988 рр. – політехніки ставали призерами Універсиади СРСР.

За роки керівництва спортивною секцією Святослав Васильович підготував 10 майстрів спорту та 40 кандидатів у майстри зі стрільби. Як суддя всесоюзної категорії він брав участь у чемпіонатах СРСР, УРСР, ДТСААФ тощо. У колі колег ветеран спорту любить згадувати, як п'ять разів виїздили з юнацькою збірною УРСР та Києва на чемпіонати Болгарії й щоразу поверталися з перемогою.

С.В. Балицький може пишатися не лише вихованцями, а й своїми дітьми. Високий професіоналізм, людяність, порядність і доброзичливість батька стали взірцем для них. Усі вони “пройшли школу КПІ” – отримали дипломи інженерів. Нині донька – керівник відділення іноземної компанії в Україні, син – м.н.с. кафедри СКС, наймолодший – технічний директор фірми, працює в Росії.

Щиро вітаємо Святослава Васильовича з ювілеєм і зичимо довголіття та творчої наснаги!

Колеги та вихованці

Уже багато років Довженків сад, розташований на території Національної кіностудії, разом з архітектурним ансамблем Київського політехнічного інституту й заводами, які працюють на цих теренах, є одним з символів Шулявки. Втім, не всі знають що було тут до спорудження кіностудії. А місце це певною мірою історичне.

Протягом багатьох десятиліть воно належало військовому відомству – тут розкинулися так звані Сирецькі військові табори – те, що тепер військові називають полігоном. Точніше – це був плац на околиці таборів, бо протягувався полігон аж за Бабин Яр і до хутора Нивки.

У 1906 році військові передали цей плац місту і на його території було відкрито іподром Київського заохочувального скакового товариства, чи, як його ще називали, – Сирецьке скакове поле. Утім, на Скаковому полі можна було проводити не лише кінні змагання. Обладнане воно було й для занять легкою атлетикою, футболом та гімнастикою. А трохи згодом тут вперше були продемонстровані киянам польоти на аероплані.

...У весняні дні 1910 року Сергій Уточкін – знаний в усій Російській імперії вело- і мотогогонщик, який став авіатором – розпочав велике демонстраційне турне по містах країни, мешканці яких ніколи не бачили польотів на літальних апаратах, важчих за повітря. Першим у його програмі був Київ. Тож 21 квітня на Скакове поле, де мали відбуватися польоти, почали сходиться глядачі з усіх кінців міста. Невдовзі на іподромі й поблизу нього на Брест-Литовському шосе (нині – проспект Перемоги) зібрався

величезний натовп – майже п'ятдесят тисяч киян хотіли стати свідками небаченого досі видовища.

Після першого польоту Сергій Ісаєвич запропонував піднятися з ним у небо бажаючим з публіки. Таких виявилось досить

ПЕРШІ ПОЛЬОТИ В НЕБІ КИЄВА

багато. Оскільки на “Фармані” Уточкіна було лише одне місце для пасажера, літати довелось по черзі. Погода в той день, за спогадами очевидців, була з самого ранку похмурою, тому й польоти були невисокими і недовгими. Та все одно всі, хто тоді вперше змив у небо, відчували себе героями – майже такими самими, як і Уточкін.

Про свої враження від цих польотів за багато років по тому в книзі “Повість о жизни” розповів Костянтин Паустовський, який, як і більшість київських гімназистів, теж захоплено спостерігав за ними. Щоправда розділ “Браво, Уточкін!” до видання не увійшов, був знайдений в архіві письменника і надрукований лише після його смерті.

Отже, Паустовський пише:

“Неуклюжая длинная коробка с оглушительным треском поднялась над забором и низко полетела, качаясь, вдоль спортивного поля. Извозчики лошади задрали головы и начали питься.”

Коробка медленно приближалась, бензиновый чад стрелял из нее равномерными синеватыми облачками. В коробке сидел, вытянув ноги в желтых тупоносых ботинках, огненно-рыжий человек в соломенном канотье – смелый русский авиатор Уточкин.

Увидев его, извозчики лошади сорвались и понесли... А коробка – первый аэроплан – грузно пролетела над нами. Мы невольно пригнули головы. За коробкой мчались мальчишки, а за мальчишками бежали, придерживая шашки, потные городовые. Толпа кричала: “Браво, Уточкин!” – бросала в воздух шапки, свистела и аплодировала...”

Демонстраційне турне Уточкіна по містах Російської імперії для багатьох дітей і підлітків стало тию подією, яка визначила весь їхній подальший життєвий шлях. Серед них – видатні конструктори авіаційної та ракетної техніки Сергій Корольов, Микола Полікарпов, Павло Сухой та багато інших. А для видатного конструктора авіаційних двигунів і академіка (він, до речі, деякий час навчався в КПІ), а тоді – п'ятнадцятирічного учня реального училища Олександра Мікуліна відлік його довгого і плідного життя в авіації розпочався саме з того весняного дня, коли Уточкін вперше змив у київське небо.

Тоді один з польотів мало не закінчився трагедією: двигун аероплана зупинився в повітрі й пілоту ледь вдалось посадити свій апарат. Консиліум механіків швидко встановив причину зупинки – відмовило

магнето – магнітоелектричний генератор струму для забезпечення загорання робочої суміші в двигуні. Сашко Мікулін, який уважно прислухався до розмови спеціалістів, наважився запропонувати своє рішення запобігання подібним небезпечним несподіванкам: встановити ще одне, резервне магнето з приєднанням до першого валом. Пропозиція була прийнята, і автор за свій винахід отримав першу в житті авторську винагороду. Понад те, Сергій Уточкін надіслав київському реалісту по 10 рублів з кожного міста, де демонстрував свої польоти...

А за місяць, 23 травня того ж року, в небо над Шулявкою на літаку власної конструкції здійнявся ще один авіатор-початківець – екстраординарний професор по кафедрі будівельного мистецтва Київського політехнічного інституту князь Олександр Кудашев. Його літальний апарат був першим сконструйованим і побудованим у Росії аеропланом з бензиновим двигуном. Двигун цей, тридцятип'ятисильний “Анзані”, був оснащений дволопатевим гвинтом, який зробили студенти КПІ Ігор Сікорський (згодом – видатний конструктор літаків і гелікоптерів) та Федір Билінкін (автор кількох цікавих за конструкціями аеропланів). Під час першого підйому в повітря руль аероплана був пошкоджений, але після встановлення нового було здійснено ще три польоти...

...Через чверть століття на території колишнього Сирецького скакового поля було споруджено корпуси і павільйони кіностудії, яка тепер носить ім'я свого директора, видатного українського кінорежисера Олександра Довженка. Кращі фільми студії відомі тепер всьому світу. Але не забуваймо й про більш давню історію цього місця – вона теж гідна нашої поваги.

Дмитро Стефанович

Красива, загартована, витончена, спортивна, витривала, жіночна... Такі різні епітети, та всі вони описують одну з найкращих студенток ФФВС Мар'янку Ганну. До Дня працівника фізичної культури й спорту ця третьокурсниця КПІ отримала нагороду від Солом'янської держадміністрації "За сумлінну працю, вагомий особистий внесок у розвиток фізичної культури та спорту". Також уже другий рік поспіль на Дні першокурсника вона представляє ФФВС серед кращих студентів Політехніки в урочистій ході на площі Знань.

Ганна Мар'янку

Спеціальність Ані на ФФВС – "Фізичне виховання". На третьому курсі вона вже стала майстром спорту з поліатлону та кандидатом в майстри спорту з триатлону. Чим відрізняються ці види спорту? В поліатлоні спортсмен має влучно стріляти з пневматичної зброї, бігти певну дистанцію, а потім ще й пливати (відстань за-

лежить від віку спортсмена). Після подолання всіх цих етапів, нараховуються очки й визнається переможець. А от у класичному триатлоні замість стрільби спортсмен долає відстань на велосипеді. Цей вид спорту вимагає колосальних енергозатрат та вміння розраху-

Краса + спорт

вати сили. Ось таким дещо екстремальним видам спорту присвячує Аня весь свій час, адже щоб бути у формі, потрібні постійні тренування.

На відкритому чемпіонаті України з поліатлону, що проходив цього року в Ялті, Ганна стала чемпіонкою, виконавши норматив майстра спорту. Це неабиякий успіх. Та вона на цьому не зупиняється і планує в найближчому майбутньому стати майстром спорту міжнародного класу. Дівчи-

на також бере участь у різноманітних змаганнях, представляючи КПІ на столичній першості серед вузів. Довелося їй побувати й на чемпіонаті Європи з триатлону в Угорщині (м.Тісєваріш). Аня відзначає, що за кордоном цьому виду спорту приділяється значно більше уваги як з боку держави, так і з боку вболівальників. На жаль, в Україні поки що мало хто розрізняє поліатлон та триатлон.

Аня зізналась, що якихось забобон перед змаганнями не має, лише не підпускає нікого до свого велосипеда перед стартом (щоб від рук не відбився). Звичайно, як у більшості людей, які чогось досягли, але прагнуть більшого, в неї практично немає вільного часу, проте ця красива дівчина намагається скрізь встигнути. На першому курсі вона спробувала себе на конкурс краси – "Королеві КПІ – 2005". Ганна отримала титул "Міс Образ". Потрібно сказати, що вона має ефектний вигляд у спортивній формі, але у вечірній сукні – Аня була просто неперевершена!

Хочеться побажати цій спортсменці-красуні легких доріг та здійснення всіх бажань, адже вона того варта.

Майя Заховайко

29 жовтня 2006 року в ЦКМ НТУУ "КПІ" відбувся концерт команд КВК "Дизель" м. Миколаїв та збірної Челябінська та Магнітогорська "Уездный город".

З самого ранку день був похмурим та непривітним. Але в нашому університеті всі чекали на вечір, адже о сьомій годині повинно було відбутись справжнє свято сміху. Концерт пройшов за підтримки депутата Київради Дмитра Андрієвського та був приурочений до міжнародного Дня студента. Безкоштовні запрошення на концерт отримали близько 2000 студентів.

Команди "трішки" запізнились з виходом на сцену, але зал терпля-

че чекав. І не дарма. Так КПІ не сміявся вже давно. З перших хвилин команда

Концерт команд КВК

"Дизель" завела аудиторію. Не вщухали аплодисменти та сміх. Неперевершений капітан команди "Дизель" Єгор своїми дотепними жартами "розірвав" зал.

Не встигли закінчитись оплески для команди "Дизель", як на сцені з'явився "Уездный город". І було зрозуміло, що ця команду знають та люблять в КПІ. Були моменти, коли команда диву-

вала глядачів "своєрідними" жартами.

Протягом усього концерту в залі відчувалась теплота та дружність команд. У розминці команди виступили разом "проти залу". І їм вдалося відповідати на питання саме "в точку", а наші студенти вмюють ставити каверзні питання. Апогеєм свята став виступ "Уездного города" з легендарною сценкою "Сергея молодець". Свято вдалось. Цей вечір продовжив життя багатьом студентам, адже саме сміх продовжує життя та лікує від усіх хвороб та негараздів. Частіше посміхайтесь та приносьте людям радість!

Інф. профкому студентів

ФОТОПОГЛЯД

У виставковій залі імені Веніаміна Кушніра факультету соціології пройшла виставка художніх творів відомої у 60-х роках художниці Любові Панченко (акварелі, гравюри, декоративні розписи). Виставка організована музеєм шістдесятництва м. Києва. У міні-концерті на відкритті виставки виступили заслужена артистка України бандуристка Світлана Мирвода (українські романси) та відомий бандурист Василь Буяновський (козацькі думи).

Фото В.Ігнатівича

Поліклінічне відділення студентської поліклініки обслуговує нині близько 32 тис. студентів-політехніків. На жаль, кількість тих, хто звертається сюди за медичною допомогою, щороку зростає. Якщо раніше 50% першокурсників були практично здорові, то на сьогодні таких студентів всього 20%, а решта мають хронічну патологію.

Запитайте, приміром, будь-якого студента, чи знає він про те, що хворобу легше попередити, ніж лікувати. Знає, ще й як! З іншого ж боку, як засвідчують співробітники студентської поліклініки, спробуйте лише провести диспансеризацію, як цей не вельми складний захід перетворюється на непереборну проблему. Але ж не забуваймо: сьогоднішній студент – це завтрашній фахівець високої кваліфікації, тобто людина освічена, культурна. Та чи можна вважати культурною неухажану, а то й нехлюйське ставлення до власного здоров'я?

Цікава деталь. Студентська поліклінічна здійснює диспансеризацію студентів перших, третіх, п'ятих курсів. Що ж з'ясовується? Молодші, за неухильного контролю деканату, ще так-сяк з'являються – від 50 до 90 відсотків, а от старшокурсників жодним чином не зможеш довідатися про стан свого здоров'я.

Результати говорять самі за себе: 7,4% від загальної кількості студентів університету – диспансерні хворі. Із них 45% – хворі терапевтичного профілю. Збільшилось на 1,5% очних захворювань. Відзначаємо зростання захворювань травного каналу, нервової системи, хвороб носоглотки (хронічні ларингіти, тонзиліти тощо).

Як не сумно, майже 80% студентів палять, "в моді" наркотичні та психотоксичні речовини. І все це не покращує здоров'я. Навпаки – всі наркомани хворіють на гепатит, є ризик захворіти на СНІД, а це вже хвороби, що відносяться до невиліковних і смертельних.

Враховуючи таку ситуацію, профілактична робота в поліклініці посідає провідне місце: відкрито кабінети профілактики, де протягом навчального року проводяться профілактичні огляди студентів лікарями всіх спеціальностей для раннього виявлення захворювань, дообстеження, лікування. Проти інфекційних хвороб проводимо профілактичні щеплення.

Тільки спільними зусиллями адміністрації, профспілкового комітету, закладів охорони здоров'я ми зможемо покращити стан здоров'я студентської молоді. Багато чого залежить і від самих студентів у справі покращення свого здоров'я – це ведення здорового способу життя, відмова від шкідливих звичок, раціональне харчування, заняття фізкультурою і спортом. Для цього в університеті є всі можливості.

М.В.Шамардак, завідувач поліклініки

• КОНКУРС • КОНКУРС •

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ

«Київський політехнічний інститут»

ОГОЛОШУЄ КОНКУРС

на заміщення посади завідувача кафедри (доктор наук, професор) міжнародної економіки, яка буде вакантною з 14 січня 2007 року;

на заміщення посади професора (доктор наук, професор) кафедри економіки і підприємництва;

на заміщення посад асистентів, тимчасово зайнятих до проведення конкурсу по інституту, факультету, кафедрах:

Фізико-технічний інститут
Кафедра математичних методів захисту інформації асистентів - 1

Факультет біотехнологій і біотехніки
Кафедра біоінформатики асистентів - 1

на заміщення вакантних посад доцента (доктор наук, кандидат наук, доцент), старших викладачів (кандидат наук) по інституту, факультетах, кафедрах:

Видавничо-поліграфічний інститут

Кафедра видавничої справи та редагування ст. викладачів - 1

Факультет менеджменту та маркетингу

Кафедра промислового маркетингу доцентів - 1

Факультет фізичного виховання і спорту

Кафедра фізичного виховання ст. викладачів - 1

Термін подання документів - місяць від дня опублікування оголошення.

Адреса: 03056, Київ-56, проспект Перемоги, 37, відділ кадрів, кімната 114.

ОГОЛОШЕННЯ

ТЕХНІЧНІ УНІВЕРСИТЕТИ СВІТУ

Як живуть і навчаються студенти-технарі в інших країнах? Про це можна дізнатися прямо зараз, проглянувши підбірку фільмів про технічні вузи світу. Дивіться, вивчайте, найкраще – переймайте!

Університет ім. Отто фон Геріке (Магдебург, Німеччина)

Університет ім. Отто фон Геріке, заснований у 1993 році як об'єднання технічної, педагогічної та медичної шкіл, сьогодні є одним із провідних навчальних закладів. Докладніше дивіться у фільмі «Молодий університет». Відмітимо, що саме в цьому університеті проходять навчання студенти Спільного українсько-німецького факультету машинобудування НТУУ «КПІ».

Вище професійне училище в Штральзунді, Німеччина

Будучи досить молодим вузом Німеччини, Штральзундський інститут оснащений за останнім словом техніки. Розміщений серед парку на березі моря. Навчатися – одне задоволення.

Віденський технологічний університет, Австрія

У 1805 році імператор Франц І просить імперську комісію з освіти підготувати обґрунтування для створення технічного університету у Відні. Через

5 років підготовлено статут. І ще через 5 років розпочато навчання у складі 3 професорів та 47 студентів. Яким є університет сьогодні? Про це у фільмі «Віденський університет технологій».

Північний лондонський університет, Великобританія

Відкритий як «Північний політехнічний інститут» в 1896 році, університет пройшов декілька об'єднань з іншими вузами. Після об'єднання з London Guildhall University він стає частиною одного з найбільших університетів Великобританії – London Metropolitan University. Фільм повідає, як живуть там студентам, як навчається і як мріється.

Фільми знаходяться в каталозі <ftp://public.ntu-kpi.kiev.ua/pub/video>
Відділ технічних засобів навчання
тел.: 241-76-76,
e-mail: inform@ntu-kpi.kiev.ua

«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІК»

газета Національного технічного університету України

«Київський політехнічний інститут»

✉ 03056, Київ-56
проспект Перемоги, 37
корпус № 1, кімната № 221

☎ гол. ред. 241-66-95; ред. 454-99-29

Головний редактор
В.В.ЯНКОВИЙ

Провідний редактор
В.М.ІГНАТОВИЧ

Редактор
Н.Є.ЛІБЕРТ

Дизайн та комп'ютерна верстка
І.І.БАКУН

Комп'ютерний набір
Л.М.КОТОВСЬКА

Коректор
О.А.КІЛХЕВИЧ

Ресстраційне свідоцтво Кі-130
від 21. 11. 1995 р.

Друкарня АТЗТ«Атополь»,
м. Київ, пр. Московський, 9
Тираж 1500

Відповідальність за достовірність
інформації несуть автори.
Позиція редакції не завжди збігається
з авторською.